

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Z. S.**, práv. zastoupen JUDr. Dagmar Kláskovou, advokátkou se sídlem S. K. Neumanna 725, 500 02, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 6. 2008, č. j. 32 Az 3/2008 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna JUDr. Dagmar Kláskové, advokátky se sídlem S. K. Neumanna 725, 500 02, Hradec Králové, **se určuje** částkou 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2007, č. j. OAM-697/VL-07-ZA07-2006; tímto rozhodnutím žalovaného nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost a domáhá se jeho zrušení.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že z rozhodnutí krajského soudu není zejména zřejmé, zda se krajský soud zabýval zákonností průběhu správního řízení. Stěžovatel poukazuje na skutečnost, že v okamžiku, kdy bylo oznámeno rozhodnutí o neudělení azylu, toto rozhodnutí mu a jeho manželce nebylo nijak odůvodněno, ač jednání byl přítomen tlumočník. Přestože stěžovatel požadoval vysvětlení a jeho přeložení, toto jim podáno nebylo, pouze na ně bylo působeno, aby spolu s manželkou podepsali, že byli seznámeni se spisem a obsahem rozhodnutí. Stěžovatel tak pod psychickým tlakem toto rozhodnutí podepsal, ač se nezakládá na pravdě. Stěžovatel tak do seznámení s obsahem

rozhodnutí žalovaného a krajského soudu prostřednictvím ustanovené zástupkyně ani neznal přesný obsah obou rozhodnutí.

Stěžovatel je tak přesvědčen, že v řízení bylo porušeno jeho právo na vedení řízení v jazyce, kterému rozumí (ostatně i z tohoto důvodu se nedostavil k soudnímu jednání, neboť u něj došlo k záměně měsíců červen a červenec). Stěžovatel je přesvědčen, že pokud bylo správnímu orgánu a následně i krajskému soudu známo, že neovládá český jazyk, měly být veškeré listiny překládány do ruského jazyka, aby jejich obsah byl stěžovateli ihned srozumitelný.

Stěžovatel se dále neztotožňuje se závěrem ohledně nevěrohodnosti jeho výpovědi a uvádí vysvětlení jednotlivých rozporů, s tím, že je přesvědčen, že žalovaný uměle hledal údajné rozpory ve výpovědích, fakticky se však o žádné rozpory nejedná. Žalovaný měl možnost tyto údajné rozpory odstranit doplňujícím pohovorem se stěžovatelem a jeho ženou. Aniž by toto učinil a dal stěžovateli možnost tyto rozpory odstranit, bez dalšího označil jeho výpovědi za nevěrohodné. V tomto směru považuje stěžovatel průběh řízení za nezákonný.

Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem správního orgánu a následně i soudu, že u něj nejsou dány důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť není zřejmé, zda se žalovaný zabýval podstatou jeho kožního onemocnění, stejně tak se dle něj správní orgán nezabýval skutečností, že spolu s manželkou se zde léčí z neplodnosti. V případě návratu do Kazachstánu by v této léčbě pokračovat nemohli, a to z důvodu, že jsou označováni ze strany státních orgánů za „wahhábity“.

Žalovaný v písemném vyjádření uvedl, že stěžovatel byl řádně seznámen za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka s podklady pro vydání rozhodnutí, což vyplývá ze samotného správního spisu – viz konkrétní protokol ze dne 2. 11. 2007 podepsaný stěžovatelem, tlumočnicí a pověřenou pracovnící správního orgánu. Stěžovateli byla dána možnost vyjádřit se k předloženým podkladům, což také učinil a jeho vyjádření bylo zaprotokolováno. Taktéž z protokolu o předání rozhodnutí ze dne 15. 1. 2008, který je součástí spisového materiálu, vyplývá, že tomuto úkonu byla přítomna tlumočnice ruského jazyka. Tvzení stěžovatele o nesprávném postupu se nezakládá na pravdě a jsou činěna pouze účelově. Tyto námitky stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, jedná se tedy o nepřípustné námitky. Namítá-li stěžovatel, že měl soud všechny listiny přeložit do ruského jazyka, žalovaný odkazuje na judikaturu NSS (rozhodnutí ze dne 25. 6. 2008, č. j. 2 Azs 44/2008 - 63) i Ústavního soudu (Pl. ÚS 20/05). Žalovaný uvádí, že se zabýval rovněž naplněním podmínek pro udělení azylu z humanitárních důvodů; tvrzení o tom, že by stěžovateli byla v Kazachstánu odepřena léčba z důvodu jeho příslušnosti k wahhábítům je poprvé uvedeno až v kasační stížnosti.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítnout.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s.ř.s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel

(ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel, dle svých výpovědí, byl se ženou pronásledován policejními orgány, protože nechodili do mešity a modlili se doma. Z toho důvodu byl policisty několikrát zadržen a odvezen na policejní stanici. Policisté mu měli vyhrožovat zatčením, že si důvod k zatčení najdou, můžou mu podstrčit drogy nebo zbraně. Něco podobného se dle výpovědi stěžovatele přihodilo jeho známým. Dne 4. 5. 2006, když se stěžovatel vracel domů, policisté v jeho bytě vykonávali domovní prohlídku, spoutali ho a podstrčili mu zbraň. Druhý den mu předali listinu, kde bylo uvedeno, že je jedním z aktivních členů wahhábistické náboženské skupiny, která není zaregistrovaná, že ve svém domě pořádá náboženské obřady a tím porušuje zákon o náboženství. Poté byl propuštěn, když jeho švagr za to zaplatil osm tisíc dolarů. Jiné potíže až do svého odjezdu z vlasti neměl.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti stran udělení azylu, Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu, v rozhodném znění, se „za pronásledování ... pro účely tohoto zákona považovalo závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“

Nejvyšší správní soud již judikoval, že újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii ústrků, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tyto ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematickosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených ústrků musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se v zemi původu žadatele o azyl v obdobné situaci (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS).

K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Dále odkazuje Nejvyšší správní soud na své rozhodnutí ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70 - „Pokud jde o úpravu důkazního břemene v zákoně o azylu, ta je velmi skoupá. Ustanovení § 49a tohoto zákona pouze stanoví, že „žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí“ (důraz doplněn). Za těchto okolností je nutné § 49a zákona o azylu vykládat eurokonformně s kvalifikační směrnicí.

Kvalifikační směrnice ve své relevantní části stanoví:

„čl. 4

1. Členské státy mohou pokládat za povinnost žadatele předložit co nejdříve všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti o mezinárodní ochranu. Povinností členského státu je posoudit významné náležitosti žádosti ve spolupráci se žadatelem.

2. Náležitosti uvedené v odstavci 1 zahrnují prohlášení žadatele a všechny dokumenty, jež má žadatel k dispozici a které uvádějí jeho věk, jeho původ, jeho vztahy včetně dotčených příbuzných, jeho totožnost, státní příslušnost nebo příslušnosti, zemi nebo země a místo nebo místa jeho předchozího pobytu, předchozí žádosti o azyl, cestovní

trasy, průkazy totožnosti a cestovní doklady a důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu.

3. Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu se provádí jednotlivě a jsou při něm zohledněny

a) všechny významné skutečnosti týkající se země původu v době rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování;

b) významná prohlášení a dokumenty předložené žadatelem, včetně informací o tom, zda žadatel byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu;

c) konkrétní postavení a osobní situace žadatele, včetně takových faktorů jako jsou původ, pohlaví a věk, aby na základě osobní situace žadatele bylo možno posoudit, zda by jednání, kterým žadatel byl nebo mohl být vystaven, mohla být považována za pronásledování nebo vážnou újmu;

d) skutečnost, zda žadatel po opuštění země původu vyvíjel činnost, jejímž jediným nebo hlavním účelem bylo vytvoření nezbytných podmínek pro požádání o mezinárodní ochranu, aby bylo možno posoudit, zda by tato činnost vystavila žadatele pronásledování nebo vážné újmě, kdyby se do uvedené země vrátil;

e) skutečnost, zda by od žadatele bylo možné rozumně očekávat, že by využil ochrany jiné země, ve které mohl požádat o občanství.

4. Skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení újmy se již nebude opakovat.

5. Uplatňují-li členské státy zásadu, podle které je povinností žadatele, aby žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil, a nejsou-li jednotlivá prohlášení žadatele doložena písemnými nebo jinými doklady, nevyžadují tato prohlášení důkazy při splnění těchto podmínek:

a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil;

b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí;

c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele;

d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil;

e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.“

Pokud jde o první podmínku, Nejvyšší správní soud považuje za nesporné, že žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil [čl. 4 odst. 5 písm. a) kvalifikační směrnice], což vyplývá z jeho žádosti o azyl i z následných pohovorů. Žadatel rovněž předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí svého tvrzení [čl. 4 odst. 5 písm. b) kvalifikační směrnice]. Tudíž i druhá podmínka je splněna. Pokud jde o třetí podmínku, Nejvyšší správní soud neshledal prohlášení žadatele souvislým a hodnověrným a rovněž v souladu s dostupnými informacemi o zemi původu i s dalšími informacemi o případu žadatele [čl. 4 odst. 5 písm. c) kvalifikační směrnice]. Pokud jde o čtvrtou podmínku, stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase [čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice]. I tato podmínka je tedy splněna. Stěžovatel splňuje i poslední podmínku – podmínku celkové věrohodnosti stěžovatele [čl. 4 odst. 5 písm. e) kvalifikační směrnice]. Nesrovnalosti, které správní orgán zjistil jednak v jeho výpovědích, a také jejich porovnáním s výpovědí manželky, které se týkaly jeho údajného zadržení na podzim roku 2005, dokládají však jeho nedůvěryhodnost ohledně jeho zadržení a především oprávněnosti vzniku jeho obav z možných nebezpečí, která mu v Kazachstánu údajně mohla hrozit. Žadatel z tohoto důvodu nesplnil podmínku e) kvalifikační směrnice; proto když nedoložil důkazy pro své tvrzení, žalovaný není tedy povinen ze skutečnosti, které stěžovatel uvádí, vycházet.

Lze tedy shrnout, že v první fázi správního řízení leží břemeno tvrzení na žadateli o mezinárodní ochranu; tomu odpovídá i znění § 49a zákona o azylu a čl. 4 odst. 1 věta první kvalifikační směrnice. Informace a skutečnosti, které musí k žádosti o mezinárodní ochranu žadatel doložit, jsou specifikovány v čl. 4 odst. 2 kvalifikační směrnice. Kromě výjimečných případů hraje v této fázi klíčovou roli pohovor s žadatelem o mezinárodní ochranu. Povinnosti v průběhu pohovoru jsou však již rozloženy mezi žadatele i žalovaného. Žalovaný musí zajistit, aby pohovor splňoval požadavky uvedené v čl. 13 Směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“) a zejména musí umožnit žadatelům předložit v úplnosti důvody své žádosti, a to mj. vhodně kladenými a neutrálními otázkami. Žadatel je naopak povinen mj. předložit co nejdříve všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti o mezinárodní ochranu, odpovídat na otázky a jinak spolupracovat se žalovaným v průběhu pohovoru.

Následně musí žalovaný nejprve posoudit, které skutečnosti a tvrzení jsou pro konkrétní žádost o mezinárodní ochranu relevantní. Poté, co označí relevantní skutečnosti a tvrzení, postupuje na základě získaných informací (z pohovoru i z jiných důkazů) žalovaný dvojím způsobem. Pokud je sporné, že je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech jeho žádosti o mezinárodní ochranu, žalovaný se nemusí dále hodnocením jednotlivých tvrzení a skutečností zabývat.

K postavení vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, www.nssoud.cz nebo v rozsudku 5 Azs 68/2008 ze dne 29. 8. 2008. Dospěl přitom ve všech případech k závěru, že příslušníci tzv. čistého islámu nejsou v zemi jejich původu pronásledováni, diskriminováni ani

nepriměřeně trestáni. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu považoval Nejvyšší správní soud za zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob. Nejedná se tedy o výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. o pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů.

„Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu. Takový závěr však nelze učinit v případě, že se jedná o zemi, ve které se státní orgány opakovaně dopouští závažných porušení lidských práv. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl,“ (rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89). Obecnou situaci v Kazachstánu v oblasti svobody náboženského vyznání však není možné podřadit pod žádné z ustanovení § 12 zákona o azylu.

Požadavek na registraci náboženských skupin, upravený příslušnými zákony, není do té míry diskriminační, aby ho bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stát má možnost svobodu projevovat náboženské vyznání omezit, jsou-li taková omezení předepsaná zákonem a jsou-li nutná k udržení veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví, morálky nebo ochraně základních práv a svobod jiných osob (viz čl. 18 Mezinárodního paktu a občanských a politických právech i čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Takovým omezením může být i povinná registrace náboženských skupin. Kazašská republika přijala příslušné zákony s ohledem na skutečnost, že se jedná o zemi s mnoha náboženstvími, s cílem zajistit rovnováhu mezi nimi a vzhledem k výskytu extremistických skupin. Takové důvody jsou legitimní.

Nejvyšší správní soud ohledně další námitky odkazuje na své rozhodnutí ze dne 22. 11. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, kde uvádí: „Příkoří, jemuž se stěžovatel vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. jednorázové potíže s policisty v jednom konkrétním případě, nelze z hlediska jeho intenzity ještě považovat za jev státní mocí přímo vyvolaný, tajně podporovaný, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaný ve smyslu výše uvedeného ustanovení. Byť jde v daném případě o chování příslušníků policie při výkonu služby, aby bylo možné shledat

absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo, neboť stěžovatel sám přezkum postupu policistů o své vůli zastavil. Tento závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování učinil Nejvyšší správní soud s přísným respektováním základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Z čl. 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represii ze strany státu, a to alespoň nepřímou. V případě stěžovatele tak nezbývá než uzavřít, že z jeho vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o represii uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatele ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatele před pronásledováním cíleně nechránil.“

K námitce stěžovatele, že při předání rozhodnutí správního orgánu mu nebylo toto rozhodnutí nijak odůvodněno a přeloženo a že nebyli s manželkou seznámeni se spisem a obsahem rozhodnutí, Nejvyšší správní soud uvádí, že má prokázáno, že stěžovatel byl řádně seznámen za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka s podklady pro vydání rozhodnutí, což správní orgán dokládá obsahem správního spisu, konkrétně protokolem o provedení tohoto úkonu ze dne 2. 11. 2007, podepsaným stěžovatelem, tlumočnicí a pověřenou pracovnící správního orgánu, přitom tyto skutečnosti vyplývají ze samotného správního spisu. Stěžovateli byla dána možnost vyjádřit se k předloženým podkladům, což také učinil a jeho výpověď byla zaprotokolována. Taktéž z protokolu o předání rozhodnutí ze dne 15. 1. 2008 vyplývá, že tomuto úkonu byla přítomna tlumočnice. Protokol byl rovněž podepsán všemi přítomnými osobami a rozhodnutí stěžovatel převzal do vlastních rukou.

Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v ustanovení § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel tuto námitku nevzněl v žalobě podané ke krajskému soudu, ten se tak k tomuto bodu nevyjadřoval, a proto tak nemůže učinit ani Nejvyšší správní soud přezkoumávající v řízení o kasační stížnosti zákonnost rozhodnutí vydaného krajským soudem. V souladu s tímto ustanovením se touto námitkou Nejvyšší správní soud nezabýval, pouze na okraj k tomuto uvádí, že pokud jde o výhrady stěžovatele týkající se postupu krajského soudu, který mu nepřeložil veškeré listiny do ruského jazyka, aby jim mohl porozumět a dostavit se k soudnímu jednání, zde je nutno uvést, že problematikou komunikace soudů s účastníky řízení neovládajícími dostatečně jednacím jazyk se v minulosti již opakovaně zabýval Ústavní soud. Podstatné je především stanovisko jeho pléna, publikované pod sp. zn. Pl. ÚS 20/05 (dostupné na <http://nalus.usoud.cz>), kde Ústavní soud v souvislosti s výkladem čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod uvedl, že „gramatický výklad uvedeného ustanovení je zcela jednoznačný a svědčí pro nutnost tlumočení při ústní komunikaci účastníka řízení neovládajícího český jazyk se soudem. Nutnost překladu písemností, včetně rozhodnutí soudu, gramatickým výkladem dovodit nelze. Logický výklad za použití argumentu a simili vede k témuž výsledku. To proto, že obsah čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy, ač je omezen co do uplatnění toliko na trestní řízení, je co do rozsahu zaručeného práva srovnatelný s čl. 37 odst. 4 Listiny. Přitom je zřejmé, že

základní právo v těchto ustanoveních garantované sleduje stejný účel, za nějž lze označit fair proces nahlížený z aspektu přímé komunikace účastníka řízení (příp. obviněného) se soudem. Jinými slovy, i výklad teleologický svědčí pro výše nastíněný závěr. Základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak. To nevylučuje, aby zákonná úprava poskytla vyšší standard.“ Tento názor je plně reflektován i judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 6 Azs 380/2004 - 29). V konkrétní rovině je tedy zřejmé, že soud není povinen bez dalšího obeslat účastníky řízení, kteří dostatečně neovládají jednací jazyk v jiném, než českém jazyce.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námítky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovateli byla pro toto řízení před soudem ustanovena advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ustanovení § 35 odst. 8, ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokátce částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé, a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 shora citované vyhlášky, celkem 4800 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 4800 Kč. Protože ustanovená advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v tehdy platném znění. Částka daně, vypočtená dle ustanovení § 37 odst. 1 a ustanovení § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., činí 912 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu

